

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
24 maart 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-803488326
DOS-2017-0008469

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Vrijgave voor consultatie van Ontwerp-Programma
van Eisen OV-concessie Zuid-Holland Noord

Geachte Statenleden,

Met deze brief bieden wij u het ontwerp-Programma van Eisen van de OV concessie Zuid-Holland Noord aan. Hiermee voldoen wij aan de toezegging aan uw Staten zoals gedaan bij de behandeling van het beleidskader van de concessie Zuid-Holland Noord op 22 April 2020.

Proces tot nu toe

Op 22 april 2020 hebben uw Staten het beleidskader aanbesteding OV-concessie Zuid-Holland Noord vastgesteld. De vaststelling markeerde de start van een nieuwe fase in de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe OV-concessie Zuid-Holland, namelijk de overgang van de *fase beleidsvorming* naar de *fase operationalisatie*. De start van de nieuw aanbestede concessie was op dat moment nog voorzien voor medio december 2022.

Het uitbreken van de COVID-19 pandemie doorkruiste echter daarna deze planning. De onzekerheid die de pandemie met zich meebracht voor potentiële inschrijvers, maakte dat het niet langer mogelijk was om de concessie binnen de oorspronkelijke planning op de markt te brengen.

GS hebben u eerder per brief (Kenmerk: PZH-2020-745877076 en PZH-2020-758937993) over allereerst het uitstel en vervolgens ook de opschorting van de aanbestedingsprocedure geïnformeerd. Daarbij is u ook kenbaar gemaakt dat gestreefd zou worden naar een noodconcessie voor maximaal twee jaar, af te sluiten met de huidige concessiehouder Arriva, om de markt tijd te gunnen zich in de tussentijd te herstellen.

De tijd is inmiddels rijp om de draad van de aanbesteding weer op te pakken. Het projectteam staat daar weer voor in de startblokken. De marktwerking komt weer op gang. Twee aanbestedingsprocedures zijn inmiddels heropgestart bij andere concessieverleners: de concessie IJssel – Vecht (Provincies Flevoland / Overijssel / Gelderland), en de concessie

Zaanstreek / Waterland (Vervoerregio Amsterdam). Bij de eerstgenoemde concessie is de sluitingsdatum voor inschrijvingen al gepasseerd, waarbij drie biedingen zijn ontvangen.

Op landelijk niveau is tussen de concessieverleners onderling een aanbestedingskalender afgesproken die tot doel heeft om bij heropstart van aanbestedingen te voorkomen dat te veel aanbestedingsprocedures tegelijk op de markt worden gebracht. Dit zou ten koste gaan van de marktspanning. In die kalender is afgesproken dat de nieuw aanbestede concessie Zuid-Holland Noord medio december 2024 van start gaat, in lijn met de voorgenomen planning die u in de eerder genoemde brieven al is geschetst.

Om een gezonde implementatietermijn te kunnen garanderen, vergt dit het op de markt uitbrengen van de nieuwe concessie na het zomerreces van 2022. In het licht hiervan heeft de heropstart van de voorbereiding van de aanbesteding inmiddels plaatsgevonden. De herziene planning waarin dit resulteert, wordt verderop in deze tekst nader toegelicht.

Rol en positie Ontwerp-Programma van Eisen

Gedeputeerde Staten hanteren bij de voorbereiding van een aanbesteding van een OV-concessie het volgende onderscheid in fasen:

Fase beleidsvorming – resultaat is een door PS vastgesteld beleidskader waarin PS de randvoorwaarden stelt waarbinnen GS de aanbesteding uitvoert. Deze fase is, zoals aangegeven in april 2020 afgerond met vaststelling van het beleidskader in PS.

Fase operationalisatie – in deze fase wordt het door PS in het Beleidskader vastgestelde beleid verstaald naar concessievoorschriften in een Programma van Eisen (hierna: "PvE"), en wordt de aanbestedingsdocumentatie opgesteld. Dit resulteert in een PvE en aanbestedingsdocumentatie die door GS worden vastgesteld. Voor het PvE definitief wordt vastgesteld, wordt het in ontwerpvorm voorgelegd aan reizigersadviesraad, regiogemeenten, aangrenzende vervoersautoriteiten en de marktpartijen (marktconsultatie). De reizigersadviesraad heeft daarbij een in de Wet Personenvervoer 2000 opgenomen wettelijke adviesrol.

Fase inkoop – dit is de fase waarin de markt aan zet is. Het bestek wordt door GS uitgebracht en de marktpartijen kunnen hun biedingen opstellen en indienen. Daarna gaat een beoordelingsteam op grond van de gunningscriteria de economisch meest voordelige bieding selecteren. Dit resulteert in een gunningsbesluit dat onder bestuurlijk mandaat wordt genomen.

Fase implementatie – in deze fase werkt de winnende inschrijver toe naar de start van de exploitatie, een fase die wordt gemonitord door een team van de provincie.

Het moment waarop de voorbereiding "on hold" is gezet medio 2020, is ongeveer halverwege fase operationalisatie, waarbij het Ontwerp-PvE nagenoeg gereed was om ter consultatie te

worden voorgelegd aan de genoemde stakeholders en – conform de daartoe bij de behandeling van het Beleidskader gedane toezegging – ter kennisname aan PS.

Impact COVID-19 pandemie op voorbereiding aanbesteding

De heropstart van de aanbestedingsprocedure brengt allereerst de vraag met zich mee welke gevolgen de COVID-19 pandemie heeft voor de voorbereiding.

In het Statenvoorstel bij het Transitieplan staat *“De inschatting op dit moment is dat de gevolgen van de pandemie op middellange en lange termijn geen effect hebben op de richtinggevende uitspraken in het beleidskader.”* Een alinea later worden aangegeven dat *“het Transitieplan wel van toepassing is op de noodconcessie”*. Hieruit volgt dat het Ontwerp-PvE geldt voor een concessie die zal lopen ná de periode waarop het Transitieplan betrekking heeft. Naar het oordeel van GS is het vastgestelde Beleidskader daarbij dusdanig robuust voor toekomstige ontwikkelingen dat het geen aanpassingen nodig is.

Ervaringen die momenteel uit hoofde van het Transitieplan worden opgedaan met alternatieve vervoersvormen, zoals sinds kort bijvoorbeeld in Alphen aan den Rijn met een vernieuwende vorm van oproepafhankelijk vervoer, worden wel nadrukkelijk bij de voorbereidingen betrokken.

De markt zal ook meer “buffer” wensen om de risico’s van eventueel opnieuw oplaaien van de pandemie te mitigeren. Kortom: er moet worden ingezet op een financieel meer wendbare concessie.

GS hebben twee paden geïdentificeerd waarlangs de risico’s voor inschrijvers in de nieuwe omstandigheden kunnen worden beperkt. Al inhoudelijk genoemd in het Transitieplan is het mogelijk bieden van een bussenlening om de financieringslasten of financiën van inschrijvers te verlichten. Daarnaast is het streven om in het uit te brengen bestek een regeling op te nemen voor het afschalen van het voorzieningenniveau in het geval van het voortduren of weer heropleven van de pandemie (en het weer opschalen daarna). Beide paden zullen parallel aan de consultaties op het Ontwerp-PvE worden verkend, en de bevindingen zullen door GS uit hoofde van de informatieplicht met u worden gedeeld.

Herziene planning aanbestedingsprocedure

Het Ontwerp PvE is op grond van de in de Wet Personenvervoer 2000 opgenomen wettelijke verplichting (artikel 27) ter advisering voorgelegd aan reizigersadviesraad Regionaal Overleg Consumentenbelangen voor het Openbaar Vervoer Hollands Midden (RHM) .

Het Ontwerp-PvE is hiernaast aangeboden aan de regio’s Holland Rijnland en Midden-Holland, aan de inliggende gemeenten¹, aan de aangrenzende vervoersautoriteiten Provincie Noord –

¹ Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten , Zoeterwoude, Bodegraven – Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas

Holland, Provincie Utrecht, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Vervoerregio Amsterdam, en aan de in de concessie gelegen buurtbusverenigingen.

Reactietermijn consultatie

De bovengenoemde stakeholders wordt verzocht om de Provincie uiterlijk op 16 juni aanstaande van eventuele schriftelijke reacties op het Ontwerp-PvE te voorzien. Parallel aan de consultatieronde wordt het document in een marktconsultatie ook aan potentieel geïnteresseerde marktpartijen voorgelegd.

Het Ontwerp-PvE wordt hierbij ook – voor de eerste keer in deze fase van het proces – ter informatie aangeboden aan uw Staten. Het staat u daarbij vrij of u nog tot een daadwerkelijke inhoudelijk behandeling wilt komen. Op woensdag 11 mei 2022 wordt een technische sessie verzorgd over het Ontwerp-PvE. U wordt daarnaast ook uitgenodigd voor de omstreeks die tijd te houden gebiedsconferentie.

Bijzondere aandacht gaat bij de technische sessie uit naar het aspect zero-emissie, waarvoor voorafgaand aan de technische sessie aan u een rapportage zal worden aangeboden, zoals toegezegd bij de behandeling van het beleidskader en conform de hierover aangenomen motie.

Definitief PvE en Bestek

Begin oktober 2022 stellen Gedeputeerde Staten vervolgens het definitieve PvE en het Bestek vast. Dat besluit omvat in een Nota van Beantwoording ook een uitleg over de omgang met de ontvangen adviezen uit de consultatiefase.

Inkoopfase

Na publicatie van het PvE en het bestek wordt de inkoopprocedure doorlopen. De uiterste inleverdatum voor het indienen van biedingen is voorzien voor eind februari 2023. Vervolgens gaat de beoordeling van start, die eind april 2023 zal uitmonden in de bekendmaking van de winnaar. Op deze wijze wordt in een ruime implementatietermijn voorzien van minimaal 18 maanden die met het oog op realisatie van oplaadinfrastructuur door de vervoerder noodzakelijk is. De nieuwe concessie gaat van start op 15 december 2024.

In tabelvorm is de planning op hoofdlijnen nu als volgt:

▪ 7 maart	bestuurlijke stuurgroep
▪ 22 maart	vrijgave Ontwerp-PvE door GS voor consultatie / aanbieden aan PS
▪ 13 april	procedurevergadering commissie BE
▪ 1 ^e helft mei	gebiedsconferentie
▪ 11 mei	technische sessie staten
▪ 25 mei	behandeling in commissie BE (indien geagendeerd)
▪ 16 juni	deadline reacties op Ontwerp-PvE
▪ Eind september	definitief PvE/ bestek in bestuurlijke stuurgroep
▪ Aanvang oktober	Bestluit definitief PvE en bestek door GS, start inschrijving
▪ Eind februari 2023	sluiting inschrijving
▪ Eind april 2023	gunningsbesluit (demonstratie) onder bestuurlijk mandaat

Inhoudelijke aandachtspunten

Behandelveorstel amendementen & moties Beleidskader

Tegelijkertijd met deze brief, is aan u een behandelvoorstel aangeboden voor de in april 2020 bij de behandeling van het Beleidskader aangenomen amendementen, moties en gedane toezegging. GS verwijzen u naar deze brief voor de wijze waarop in het Ontwerp-PvE inhoudelijk met uw inbreng wordt omgegaan. Onderstaand vindt u tevens een aantal inhoudelijke aspecten van het Ontwerp-PvE waarop GS in het bijzonder uw aandacht wil vestigen.

Bedienen van bestaande haltes in eerste jaar nieuwe concessie

Op basis van het in het Beleidskader daartoe opgenomen uitgangspunt, is in het Ontwerp-PvE bepaald dat alle in 2023 bediende haltes in ieder geval in het eerste dienstregelingjaar van de nieuwe concessie moeten worden bediend conform de minimumeisen van het Ontwerp-PvE. Dit naar aanleiding van de wens om de overgang naar een nieuwe concessie in het vervolg meer geleidelijk te laten plaatsvinden.

Financiën

De exploitatiebijdrage bedraagt jaarlijks maximaal € 33,7 miljoen (prijspeil 2021) plus € 2,45 miljoen (prijspeil 2022), zoals door u besloten bij de vaststelling van het beleidskader.

Het bedrag van € 2,45 miljoen is opgebouwd uit een bedrag van € 1,35 miljoen beschikbaar voor het in stand houden van de lagere kilometertarieven zonder dat dit ten koste gaat van het voorzieningenniveau, en € 1,1 miljoen uit de Kwaliteitsimpuls. Mede in het licht van de gevolgen van de COVID-19 pandemie voor het voorzieningenniveau, wijzen GS erop dat, als PS kiezen voor het investeren in nieuwe treinen voor de Merwedelinglijn, deze gelden niet kunnen worden herbestemd (Kwaliteitsimpuls) c.q. niet kunnen worden gecontinueerd (lagere kilometertarieven) voor de nieuwe concessie.

Het budget van € 2,45 mln. voor Kwaliteitsimpuls en in stand houden van de lagere kilometertarieven is structureel in de begroting opgenomen.

Zero Emissie (ZE)-bussen

De regio's hebben tijdens het opstellen van het beleidskader gepleit voor meer ambitie op het punt van ZE-bussen. U heeft het beleidskader op dit punt geamendeerd. Dit stemt ook de regio's tot tevredenheid. In het Ontwerp-PvE is naar aanleiding hiervan opgenomen dat de concessie meteen bij aanvang wordt gegund voor 13 (+2) jaar als direct met een volledige ZE-busvloot wordt ingeschreven. Als het aanbod niet volledig ZE is gelden de standaardtermijnen van 8 jaar met een verleningsoptie van 2 jaar.

Provinciale bijdrage aan OV-component CVV-vervoer

De Provincie continueert de bijdrage van € 0,45 miljoen aan het CVV-vervoer momenteel in ieder geval tot december 2024. Dit is op grond van een daartoe eerder gemaakte bestuurlijke afspraken hierover. Deze afspraken zijn gemaakt met de aanname dat de nieuw aanbestede concessie in december 2022 van start zou gaan, en dat na verloop van tijd zou worden

geëvalueerd wat de gevolgen van de dienstverlening van de nieuwe vervoerder zouden zijn voor de OV-component van het CVV. In 2020 zou daarvoor een nulmeting plaatsvinden. Deze aanpak is doorkruist door de pandemie.

Gezien de geschetste achtergrond van deze bestuurlijke afspraak, wordt ervoor gekozen om deze "mee te laten schuiven" met de nieuwe startdatum van de concessie, waarmee de Provincie deze bijdrage daarom nog in ieder geval voor twee aanvullende jaren continueert tot december 2026.

Verbeterprogramma OV-infrastructuur

Het verbeterprogramma OV-infrastructuur is een traject dat parallel aan en in samenhang met de voorbereiding van de nieuwe concessie loopt. Input van recent gevoerde gesprekken met wegbeheerders over de OV-infrastructuur, wordt momenteel uitgewerkt in een verbeterprogramma.

Na de gemeenteraadsverkiezingen zal met de wegbeheerders worden geprobeerd afspraken te maken over een samenhangend pakket. In het Ontwerp-PvE wordt erin voorzien dat deze eventuele nieuwe infrastructuur ook daadwerkelijk door de nieuwe vervoerder zal worden gebruikt.

Noodconcessie

Parallel aan het traject van de voorbereiding van de aanbesteding wordt met de huidige concessiehouder onderhandeld over het afsluiten van de noodconcessie. Uitgangspunt daarbij is dat de huidige dienstverlening zonder grote wijzigingen wordt voortgezet met het huidige materieelpark. Over de voortgang wordt u separaat per brief geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit